

Marjo Laukkanen

Taidemaalari Heikki Marila uskoo poliittiseen provosointiin

Taiteen kantaaottavuus on riihimäkeläiselle Heikki Marilalle itsestäänselvyys. Ympäröivän maailman tarkkailu on aiemmin synnyttänyt maalauksia betonisista kerrostaloista, virastotalojen odotushuoneista sekä lähiöiden ja tehdaskaupunkien kartoista. Rovaniemellä Marila on uuden kynnyksellä.

Kutsu vierailuvaksi taiteilijaksi Lapin yliopistoon tuli *Heikki Marilalle* juuri oikeaan aikaan. Rovaniemelle tuloa edelsi pieni hengähdystauko maalaamisessa, ja Marila halusi muuttaa maalaamisen tapaansa pitkän abstraktin kauden jälkeen.

Siirtyminen etelästä pohjoiseen mahdollisti työskentelyrauhan, joka on näkynyt tekemisen intensiivisyytenä. Rovaniemellä Marila on saanut keskittyä vain omiin ajatuksiinsa, kun ylimääräinen sosiaalinen häly ja pitkät työmatkat ovat jääneet kotipaikkakunnalle.

Työssään Marila ei kaihdakaan kantaaottavuutta. Hän uskoo, että taiteilijalla täytyy aina olla jotain, mitä väittää. Abstraktimpia maalauksia tehdessään Marila on pohtinut, pystyykö maalaamisen keinoilla tekemään poliittisia väitteitä.

– Se oli aika ristiriitainen tutkimusmatka. Vastaus oli tavallaan kyllä mutta ei kuitenkaan. Abstraktissa työssä myös yhteiskunnallinen väite tuntuu jäävän abstraktiksi, ja hyvin helposti maalaus politisoituu vasta esimerkiksi nimen kautta eikä maalauksen keinoin, Marila toteaa.

Vastuuta värimassojen välissä

Juuri taiteen suoma mahdollisuus käsitel-

lä yhteiskunnallisia asioita vaikutti siihen, että Marila ylipäätään ryhtyi taidemaalariksi.

– Olen kiinnostuneempi käsittelemään yleisiä kuin yksityisiä asioita. Minua ei kiinnosta tutkia sitä, mitä tunnen tai ajattelen itsestäni, vaan sitä, mitä ajattelen ympäröivästä maailmasta.

Marilan käsittelemiin yleisiin asioihin kuuluvat esimerkiksi armeija, lähiöt ja virastot. Hänen pyrkimyksenään on arkipäiväisiltä ja vähäpätöisiltä tuntuvien asioiden monumentalisoiminen. Ulkoisesti epäpoliittiselta näyttävässä Kartta-sarjassa kaikki työt pohjautuvat olemassa oleviin lähiöihin, kuten Tampereen Hervantaan, ja pieniin tehdaspaikkakuntiin, kuten Mänttään. Näissä töissä poliittisuus on Marilan mukaan paljon abstraktimpaa kuin vaikkapa maalauksessa sosiaalitoimiston odotustilasta, mutta se on silti töissä läsnä.

Taidemaalari ajattelee, että hänellä on enemmän velvollisuuksia yhteiskuntaa kohtaan kuin oikeuksia.

– Olen vastuussa muille enemmän kuin itselleni. Peräänkuulutan rivien, värien ja värimassojen välissä sitä, mihin on kadonnut vastuu ja milloin oikeuksista on tullut niin tärkeä asia ihmisille.

1. Työkkäri, 2001, öljy kankaalle (Rovaniemen taidemuseo, Jenny ja Antti Wihurin rahaston kokoelma)
2. Hervanta 034, 2005, öljy kankaalle

Parhaillaan tekeillä olevat työt vievät Marilaa kahteen suuntaan. Toisissa hän käsittelee yksilöä, toisissa yhteiskuntaa.

– Olen aikaisemminkin käsitellyt molempia teemoja, mutta en vielä yhtä aikaa, Marila kertoo.

Kulttuurieroja kaupan kassalla

Marila uskoo, että jos taide onnistuu aiheuttamaan katsojassa tunteita, katsoja ei pysty ohittamaan työn taustalla olevaa väittämääkään. Väittäjä voi liittyä esimerkiksi yhteiskunnalliseen eriarvoisuuteen.

– Lähiöt alkavat olla ghettoja, joihin tietoisesti kasataan tiettyä sosiaaliluokkaa. Ne liittyvät rationaaliseen toimintatapaan, mikä helposti tarkoittaa ihmisarvojen ohittamista. Ihmiset joutuvat nöyryyttäviin tilanteisiin, joille turtuu ja joiden korniutta ei enää nähdä.

Marilan mukaan virastomaailmassa yksityisyys on nujerrettu ja yksilö on helposti vain numero tilastoissa. Taiteilija on havainnoinut ihmisten kohtelua myös Rovaniemellä ja kertoo monisanaisesti hämmästyksensä.

– Tapa, jolla esimerkiksi kaupassa puhutellaan ja lähestytään ihmistä, on niin toisenlainen kuin meillä etelässä. Se ei ole pelkästään ystävällistä palvelua vaan häkellyttävän lämmintä ja lempeää kohtelua.

Marila kertoo esimerkin, jolla huvitti etelässä asuvaa tuttuaan. Hän oli ruokaostoksilla Citymarketissa, kun kassalla oleva nuori miesmyyjä kiinnitti huomiota ostosten joukossa olevaan mustaherukamehuun.

– Kassa totesi, että ”ai olet tullut kipeäksi”, ja jäimme jutustelemaan viinimarjamehusta keskenämme. Kun kerroin jutun tutulleni, hän totesi, että jos tuollainen kassa olisi täällä, niin seuraavana päivänä siihen ei jonottaisi enää kukaan.

Asiakkaat kaikkonaisivat, koska vieraille ihmisille ei haluta jutella. Kokemus sai Marilan pohtimaan myös omaa paikallisuuttaan. Hän havahtui huomaamaan, että esimerkiksi maalaukset virastojen odotustiloista ovat syntyneet etelän ilmapiiressä. ●

Ulkoasu ja taitto: Niina Huuskonen
Valokuvat: Arto Liiti

Heikki Marila

Taidemaalari Heikki Marila (s. 1966) on valmistunut kuvataiteilijaksi Turun Piirustuskoulusta vuonna 1992. Hänellä on ollut ryhmänäyttelyjä vuodesta 1991 ja yksityisnäyttelyjä vuodesta 1992. Marilan koti on Riihimäellä ja työhuone Tervakoskella. Suurin osa hänen teoksistaan on öljyvärimaalauksia, joita nähdään myös tämän vuoden puolella kahdessa yksityisnäyttelyssä. Rovaniemellä Marilan teokset ovat nähtävillä taiteiden tiedekunnan Valo-galleriassa 29.1.–15.2.2007 ja Helsingissä Galleria Bakeliittibambissa 29.5.–17.6.2007.